

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚA — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. ALEXANDRESCO

PRIM-REDACTOR : I. N. CESĂRESCU

ABONAMENTUL

pe an 30 lei; 6 luni 16 lei; 3 luni 8 lei

Studentii plătesc pe jumătate

Străinătatea : 40 lei pe an, 20 pe 6 luni

A P A R E

de două ori pe săptămână sub redacțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

6, Splaiul Brâncoveanu Voevod, 6

Vis-à-vis de Palatul Justiției

S U M A R

Cestiuni sau excepțiuni prejudiciale, de d. I. Ionescu-Dolj.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ :

Înalta Curte de Cassație și Justiție, s. I: *Benedek Ianoș cu Bartolan Solomon.*Tribunalul Județului Tutova: *Vasile C. Boghici cu Dumitruche Doru.*Tribunalul județului Mehedinți s. II: *Ion Camilescu cu Constantin Marinescu.*Judecătoria Ocolului I București: *Ion S. Codreanu cu N. C. Ghindășanu.*Judecătoria Ocolului IV București: *Banca Generală Română cu Sc. Poenaru și altul.*

JURISPRUDENȚA STRĂINĂ :

Tribunalul civil din Gex: *Moștenitorii G... contra lui Deborne.*

CESTIUNI SAU EXCEPȚIUNI PREJUDICIALE

Cestiuni prejudiciale. — Ce sunt ele. — Dificultățile ce ridică în practică. — Tribunalele civile. — Tribunalele corecționale. — Sistemele prezentate. — Cestiunile sau excepțiunile ce se prezintă mai des. — Studiul cestiunei în dreptul roman. — Cum jurisprudența a rezolvat cestiunea în dreptul modern. — Art. 299 și 300 C. civ. — Cestiunile de stare civilă. — Cestiunile de proprietate. — Jurisprudența română asupra acestor cestiuni. — Legislațiuni speciale. — Art. 892 C. comercial. — Delictele rezultate din violațiunea contractelor civile. — Cestiuni prealabile și cestiuni prejudiciale, deosebiri. — De câte feluri sunt cestiunile prejudiciale proprii zise. — Ce condițiuni trebuie a îndeplini o cestiune prejudicială spre a fi admisă. — Când se pot propune excepțiunile prejudiciale. — Dacă se poate face apel contra jurnalului de admitere a excepțiunei prejudiciale.

De multe ori în practica judecătorească, în aceeași afacere, se prezintă cestiuni de naturi diferite, dar cari sunt în așa strânsă legătură una cu alta, în cât existența chiar a uneia depinde de existența celei-l'alte, și judecătorul chemat a se pronunța asupra uneia din ele, nu va putea face aceasta până ce mai întâi nu se va sesiza și de cea-l'altă spre a vedea dacă și aceia e fondată sau nu și numai după ce s'a asigurat că ambele sunt fondate în drept și fapt, el va putea să se pronunțe în cunoștință de cauză.

Un exemplu va lămuri mai bine cestiunea : X e tradus înaintea tribunalului corecțional că a furat lemne dintr'o pădure. La ziua judecătorei X alegă că a luat acele lemne în basa unei con-

vențiunii ce avea cu proprietarul său că pădurea din care a tăiat e proprietatea sa și că el nua făcut alt-ceva de cât să exercite un drept al său. (*feci, sed jure feci*). Ei bine acum judecătorul spre a se putea pronunța asupra furtului, asupra caracterului penalității și culpabilității agentului, va trebui să examineze mai întâi cestiunea dacă în adevăr convențiunea alegată de X există, sau dacă pădurea e proprietatea lui, căci de aceste cestiuni depinde existența delictului de furt; și stabilindu-se că convențiunea există sau că proprietatea pădurei îi aparține, furtul nu mai poate exista. Aceste cestiuni sau excepțiuni ce trebuiesc rezolvate înaintea altor cestiuni de cari ele depind, se zic cestiuni sau excepțiuni prejudiciale⁽¹⁾.

La prima vedere cestiunea nu prezintă dificultate, ea însă se complică față de principiile în care e încadrată competența instanțelor judecătorești, căci acele două cestiuni, de și strâns legate, fac însă mai în tot-deauna parte din materii diferite, atribuite la instanțe diferite cu competențe diferite și cestiunea ce se ridică e aceea de a se ști, dacă judecătorul sesizat de una din acele două cestiuni e competent de a se sesiza și de cea-l'altă, de și ea face parte din competența altei instanțe? Așa, în exemplul de sus, judecătorul corecțional se va putea oare sesiza și de cestiunea stabilirii existenței convențiunei sau a dreptului de proprietate? Cu alte termene, *tribunalul corecțional este competent de a se pronunța și asupra cestiunilor civile ce i s'ar ridica pe cale de excepțiune, cu ocaziunea judecării proceselor penale și vice-versa, tribunalele civile sunt competente a se pronunța asupra incidentelor penale ce s'ar ridica cu ocaziunea judecării proceselor civile, sau trebuie să se suspende judecata procesului, trimițând pe părți înaintea tribunalului competent și tocmai în urmă să se pronunțe asupra afacerii, după ce incidentul a fost rezolvit de instanța competentă?*

(1) În același sens : Faustin Hélie, Vol. II, pag. 346 și Hoffman, tom. I, pag. 10.

Iată cestiunea la care ne propunem a răspunde.

A. — *Tribunalele civile.* În privința lor cestiunea se prezintă foarte rar și mai în tot-d'auna cu ocaziunea falșului și e rezolvată de art. 170, 181 Pr. civ. și art. 90 din legea judec. de pace, precum și de art. 463, 465 și 8 din Pr. penală, în sensul că ori de câte ori un act e atacat în falș, arătându-se și autorul său complicitii, procesul se va suspenda până la judecarea falșului de instanțele corecționale. Avem de asemenea art. 217 C. civ., care autoriză tribunalele civile de a suspenda judecata divorțului până ce instanțele criminale se vor pronunța asupra imputațiilor de această natură, aduse unuia din soț, de către soțul care cere despărțenia. Aceste suspendări nu sunt de cât aplicațiunea regulei consacrată de art. 8 Pr. penală: *le criminel tient le civil en état*; și numai după-ce instanțele penale au statuat asupra falșului său crimei imputată soțului, instanțele civile și reiau cursul lor. Aci se ridică importanta controversă relativă la influența ce ar avea cestiunile judecate în civil, asupra hotăririlor penale și vice-versa. Asupra unui singur punct această influență trebuie recunoscută și anume în *cestiunile prejudiciale* ⁽²⁾, căci alt-fel suspendarea instanței ar fi iluzorie și contrarietatea de hotărâri și-ar găsi locul ⁽³⁾.

B. — *Tribunalele corecționale.* Relativ la ele, în lipsa unor texte de lege, cestiunea s'a discutat și să discută încă. S'a răspuns în două moduri:

a) Intr'o părere se susține negativă. Tribunalul corecțional nu e competent a se pronunța asupra cestiunilor civile ce'i vin pe cale incidentă, căci competența sa e limitată numai la anumita materie și nu se poate amesteca în materii streine competenței sale, mai ales că principiul *ratione materiae* — adevărata garanție a drepturilor și a unei administrațiuni a justiției — e de ordine publică și nu poate fi călcat.

Mai adăogă încă, că aceiași rațiuni care a presidat la întocmirea principiilor de competență *ratione materiae*, și la instituirea tribunalelor diferite pentru afaceri de naturi diferite, ca proceduri diferite, nu ne permite a lăsa în competența tribunalelor corecționale, afacerile civile. Apoi cum să permitem unui tribunal a judeca în mod indirect, afaceri ce direct nu le poate judeca, ba încă prin texte exprese, sustrase competenței sale?

⁽²⁾ Vezi în acest sens Faustin Hélie, vol. II, pag. 661.

⁽³⁾ Un incident care *intrerupe*, nu *suspendă*, cursul unui proces, fie civil, fie penal, de și *strein cauzei*, e cel prevăzut de art. 515 și ur. Pr. penală și anume delictele comise în ședințele tribunalelor și Curților. În aceste texte găsim o *derogațiune puternică*, de la principiile de competență. căci instanța civilă are dreptul de a se transforma imediat în instanță represivă și a condamna pe delincent.

b) Intr'o altă părere se susține afirmativă. Judecătorul acțiunii e și judecătorul excepțiunii și e în interesul unei bune administrațiuni a justiției ca judecătorul penal să se pronunțe și asupra cestiunilor civile ce'i vin pe cale incidentă, ori cari ar fi importanța lor, căci ce poate fi mai natural decât ca judecătorul unui delict să poată lua cunoștința de toate faptele ce sunt în legătură cu el, alt fel tribunalul nu și-ar mai putea îndeplini misiunea sa.

Apoi art. 8 Pr. penală, arată că tribunalul corecțional poate judeca și acțiunea civilă, ce ar rezulta din delict; deci ce l'ar împedica de a judeca și incidentele civile.

Ambele păreri sunt adevărate, în felul lor și ambele și găesc aplicațiunea, în parte, după cum vom vedea, în sistemul eclectic creat de jurisprudență, consfințit prin texte de lege reslețe și care a conciliat interesul suprem al justiției cu principiile competenței instanțelor.

I

Cestiunile sau excepțiunile civile, ce se prezintă azi mai des înaintea tribunalelor corecționale, cu ocaziunea proceselor penale, sunt de obicei, contestațiuni asupra dreptului de proprietate, asupra stărei civile, asupra calității de erede, asupra existenței sau nexistenței convențiunilor, etc.

Ex. în delictul de bigamie trebuie stabilită mai întâi valabilitatea primei căsătorii conform art. 130, 171 C. civil și 271 C. penal; în delictul pentru violarea depositului (art. 323 C. penal), trebuie în mod prealabil stabilită existența depositului conform regulilor dreptului civil (art. 1597 C. civ.), etc.

În dreptul roman, avem texte, cari ne arată cari erau cestiunile prejudiciale, precum și răspunsul la cestiunea noastră.

Gaius ne spune că erau prejudiciale, pe lângă cestiunile de stare civilă și verificarea dacă *sponsores* sau *fideipromissores*, au fost încunoștințați conform legii ⁽⁴⁾.

În institute găsim texte și mai clare:

Prejudiciales actiones in rem esse videtur: quales sunt per quas quaeritur an aliquis liber, an libertus sit, vel de partu agnoscendo. En quibus fere una illa legitimam causam habet. per quam quaeritur an aliquis liber sit; caeterae en ipsius praetoris jurisdictione substantiam capiunt ⁽⁵⁾.

Acțiunile prejudiciale par a fi reale: ast-fel sunt cestiunile relative la libertate, în gemitatesau filiațiunea unei persoane. Printre aceste acțiuni, nu este de cât una ce are origina în dreptul civil, și anume aceea prin care se caută dacă cine-va e liber: celelalte au origina lor în jurisdicțiunea pretorului.

⁽⁴⁾ D. Chebapci — Procedura civilă, vol. IV, p. 469.

⁽⁵⁾ Vaguet. Institute de Justinian, pag. 100, cart. IV, titlu VI § 13; Faustin-Hélie, pag. 348, vol. II.

Și în legea 3 Cod. de *judiciis*, găsim :

Quoties questio status bonorum disceptationi occurrat, nihil prohibet quominus apud eum, qui alioquin super causa status cognoscere non possit, disceptatio terminetur ⁽⁶⁾.

Orî de câte-orî, o cestiune de stare civilă vine pe cale incidentă, cu ocaziunea judecării unei cestiuni de proprietate, judecătorul sesizat de prima, trebuie a se sesiza și de cea de a doua. cu toate că de altminterlea 'i este interzis a judeca cestiuni de stare civilă.

În fine legea 1 Cod. de *ordine judiciorum* zice :

... neque enim impedit notionem ejus quod status questio in cognitionem vertitur, et si super status causa cognoscere non possit ⁽⁷⁾.

... cu toate că cestiunile de stare sunt în afară de sfera jurisdicțiunei sale, nu 'i va fi oprit de a se pronunța și asupra lor, când vor veni pe cale incidentă (presidentul provinciei, *presidem provincie*).

Din aceste texte, după cum se vede din trauducțiune, rezultă întâi, că cestiunile de stare civilă : *libertatea, ingenuitatea și filiațiunea* erau prejudiciale și al doilea că la Romani principiul general, asupra competenței era, că *judecătorul acțiunei e și judecătorul excepțiunei* ⁽⁸⁾, precum și că numai cestiunea asupra libertății 'și are origina în dreptul civil, toate celelalte sunt create de pretor în virtutea jurisdicțiunei sale, după necesitate ⁽⁹⁾.

În legislațiunea franceză și română nu sunt reguli proprii stabilite.

Avem totuși art. 299 și 300 C. civ. (326 și 327 C. civ. fr.), cari opresc categoric tribunalele corecționale de a judeca cestiunile civile relative la starea civilă și acestea au incurcat și mai mult cestiunea.

Art. 299 C. civ. «Tribunalele civile vor fi singure competente a hotări asupra reclamațiunilor privitoare la starea civilă».

Logic e să ne întrebăm : oare legiuitorul prin art. 299 C. civ., a făcut aplicațiunea unei reguli generale, sau a unei excepțiuni la regula generală, pe care n'a scris-o ; sau cu alți termeni care este regula generală : că *judecătorii nu pot judeca pe cale incidentă ceea-ce nu pot judeca pe cale principală*, sau din contră, că *judecătorul acțiunei principale e și judecătorul excepțiunei*? ⁽¹⁰⁾. De răspunsul la această cestiune depinde rezolvarea primei cestiuni.

Atât în Franța cât și la noi, doctrina și juris-

⁽⁶⁾ Mangin. *Traité de l'action publique et de l'action civile*. Vol. I, pag. 244, Faustin-Hélie, pag. 351.

⁽⁷⁾ Idem, pag. 245.

⁽⁸⁾ Idem, Faustin-Hélie, vol. II, pag. 350.

⁽⁹⁾ Situațiune identică cu a noastră, unde jurisprudența și doctrina, cari țin azi locul pretorului roman, conduse de necesitate și utilitate, au rezolvat cestiunea.

⁽¹⁰⁾ Vezi decisiunea Curței de Iași, secția II din 13 Noemb. 1890, publicată în *Dreptul* No. 14/91.

prudența — bazate pe considerațiunile ce au motivat introducerea în codice a art. 299 și 300 ⁽¹¹⁾ — au fost aproape de acord a stabili, cu toată posibilitatea principiilor de competență *ratione materiae*, că principiul e acel stabilit și în dreptul roman și anume că *judecătorul acțiunei e și judecătorul excepțiunei* și deci că judecătorul corecțional e competent a se pronunța și asupra cestiunilor civile ce i se prezintă pe cale incidentă, cu ocaziuna judecării proceselor penale ; iar art. 299 și 300 C. civ. (fr. 326, 327) sunt o excepțiune la această regulă. Ast-fel în delictul de suprimare a stărei civile a unui copil, în care spre ex. : un copil a fost declarat ca născut dintr'o femeie, care în realitate nu l'a născut, trebuie mai întâi stabilită de tribunalul civil, adevărata filiațiune a copilului și în urmă tribunalul corecțional se va pronunța (art. 275 C. penal).

Art. 299 și 300 C. civ. sunt aplicațiunea regulii : «*le civil tient le criminel en état*».

(Va urma)

I. Ionescu-Dolj

Substitut Tribunalul Fălciu

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I.

Audiența de la 24 Aprilie 1900

Președenția D-lui C. E. SCHINA, Prim-Președinte

Benedek Ianoș cu Bartolan Solomon

Vânzare. — Deținerea de către cumpărător a unei părți din preț. — Dacă poate face aceasta. — Dacă se poate apăra pentru această deținere pe motiv că este teamă de evicțiune. — Când trebuie să completeze prețul. — (Art. 1361 și 1364 Cod civil).

Cumpărătorul nu poate deține întregul imobil fără a răspunde obligațiunei sale de a achita prețul integral și prin urmare nu poate profita de o parte a imobilului pe care n'a plătit-o, sau de o parte a prețului, și temerea cumpărătorului că poate să fie evins de jumătatea imobilului cumpărat nu 'i dă dreptul de a profita de suma ce mai are de completat la preț, și această sumă urmează să fiu depusă până la tranșarea cestiunei de a se ști cui se cuvine restul prețului pentru imobilul în litigiu.

Decisiunea 153/900. — Casată decisiunea Curței de apel București, secția III No. 121/99, după recursul făcut de Benedek Ianoș în proces cu Bartolan Solomon.

Curtea,

Ascultând citirea raportului făcut de d. consilier Al. Degré.

Pe d-l avocat Șoimescu în desvoltarea motivelor de casare, și

Pe d. avocat Sc. Boroșnai în combateri.

Deliberând,

Asupra motivului de casare invocat :

«Violarea articolelor 969, 1361 și 1364 din Codul civil

⁽¹¹⁾ Mangin, No. 185, vol. I ; Faustin-Hélie, vol. II, pag. 353.

prin aceia că onorata Curte a dispensat pe cumpărătorii de obligațiunile ce contractase față cu vânzătorii și chiar de aceia de a depune restul de preț, dând loc și la o depozitare fără cauză.

«Majoritatea în unire cu minoritatea se crează în protecerea drepturilor unor persoane necunoscute și consacră în favoarea cumpărătorului dreptul de a viola sus zisele texte de lege și de a deține un imobil său de a beneficia de parte din preț pe nedrept».

Având în vedere că se constată, că Bertolan Solomon, cumpărând imobilul din strada Arhanghel Teiu, a achitat parte din prețul acestui imobil, iar restul s'a opus a-l achita, pentru motivul că acel imobil aparținând la două proprietari: recurentului de astă-zî și soției sale Francisca, și achitând pe recurent cu mai mult de jumătate din valoarea convenită, aceasta nu poate pretinde și partea din prețul care se cuvine soției sale decedate și al cărei mostenitor nu a probat că este;

Având în vedere că Curtea de apel din București, s. III, prin deciziunea supusă recursului, primind de bune argumentele defenditorului Bertolan Solomon, respinge acțiunea recurentului care, zice Curtea, nu poate pretinde nici înapoarea imobilului care nu-i aparține de cât pentru jumătate, nici parte din prețul care se cuvine soției sale;

Având în vedere că Curtea constată, că Benedek Ianos, vânzătorul, a recunoscut că imobilul vândut lui Bertolan, a fost cumpărat de dînsul și soția sa Francisca;

Că Bertolan deținând imobilul cu prețul de 3000 lei, fără să se fi încheiat verii un act de cumpărătoare, n'a dovedit cu nimic că a plătit mai mult de 1800 lei din acel preț, sumă recunoscută ca primită de vânzător;

Considerând că ast-fel fiind lucrurile, cumpărătorul nu poate deține întregul imobil fără a răspunde obligațiunei sale de a achita prețul integral (art. 1361 C. civ.) și prin urmare, nu poate profita de o parte a imobilului pe care n'a plătit-o, sau de o parte a prețului;

Că temerea cumpărătorului, evins de jumătatea locului cumpărat, nu-i dă drept a profita de suma ce mai are de complectat la preț și această sumă urma să fie depusă până la transarea cesiunei de a se ști cu ce cuvine restul prețului pentru imobilul în litigiu conform cu art. 1364 Cod civil;

Că, în specie, prin judecata Curței dînduse loc la o depozitare a recurentului, fără cauză, sau la o avantagiare a cumpărătorului de a beneficia pe nedrept de parte din preț, deciziunea Curței e dată cu violarea regulilor de vânzare, și motivul de casare invocat fiind întemeiat, urmează a se admite.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI TUTOVA

Audiența de la 15 Februarie 1900

Președenția D-lui A. L. ALESSIU, Președinte

Vasile C. Boghici cu Dumitrache Doru

Sentința civilă No. 67

Puterea părintească.— Când înceta sub Codul Calimach.— (Art. 228 din Codul Calimach).

Înfierare.— Cum se făcea dovada înfierii sub codul Calimach, pentru nevêrstnici.

1. Asemănat art. 228 din Codul Calimach, puterea părintească înceta la împlinirea vârstei de 25 de ani.

2. Sub Codul Calimach, dovada înfierii pentru nevêrstnici, trebuie să rezulte, în lipsa trupescului tată, din consimțământul mamei și al epitropilor cu primirea judecătoriei, ast-fel că proba pentru

dovedirea înfierii, trebuie să se constate când este vorba de minori, din acte judecătorești care exclud proba testimonială.

S'a ascultat d-l T. R. Marinescu, avocat din partea oponentului Vasile C. Boghici, în desvoltarea motivelor opozițiunei și d-l M. T. Cristescu, avocat din partea intimatului Dumitrache Doru, în combateri.

Tribunalul deliberând,

Având în vedere că în discuțiune se pune două cesțiuni: una că Vasile C. Boghici sub regimul Codului Calimach a fost înfiat de Constantin Boghici prin îndeplinirea regulilor bisericești și alta că chiar nefiind legitim nu poate moșteni imobile dobândite în virtutea legii rurale;

Având în vedere că Vasile C. Boghici, recunoaște în instanța că în momentul înfierii avea vârsta de 20 ani epocă la care părintele său era încetat din viață;

Considerând că conform art. 228 din Codul Calimach puterea părintească înceta la împlinirea vârstei de 25 ani, că prin urmare dovada înfierii pentru nevêrstnici, trebuie să rezulte în lipsa trupescului tată din consimțământul mamei și a epitropilor cu primirea judecătoriei, de unde urmează că proba pentru dovedirea înfierii trebuie să se constate când ca în speță este vorba de minori, din acte judecătorești care esclud proba testimonială, sub rezervă că Boghici să dovedească prin acte înfierea sa.

Dispune:

Respinge proba testimonială ca neadmisibilă.

Tribunalul,

Asupra opozițiunei făcută de Vasile C. Boghici în contra sentinței No. 442/99, prin care i s'a respins ca nesusținut apelul făcut în contra hotărîrii judelei ocolului Tutova No. 215/99, prin care este obligat a lăsa în posesiunea și proprietatea lui Dumitrache Doru, zece prăjinii siliste și 4 fâlcii pământ, rămasă lui ca moștenire de la defunctul Constantin Boghici;

Având în vedere că oponentul după ce tribunalul a respins proba testimonială la care a recurs, declară prin avocatul său că nu are de zis nimic asupra fondului procesului și cum intimatul cere respingerea opozițiunei.

Tribunalul urmează să admită conclusiunile acestuia din urmă.

Având în vedere și dispozițiile art. 140 și 141 Pr. civ. în privința cheltuelilor de judecată.

Pentru aceste motive trib. respinge ca nefondată opozițiunea, etc.

(ss) Al. Alessiu, C. N. Demetrian.

TRIBUNALUL JUDEȚULUI MEHEDINȚI, Secția II

Audiența de la 2 Maii 1900

Președenția D-lui M. P. A. R. A. S. C. H. I. V. E. S. C. U, Președinte

Ion Camilescu cu Constantin Marinescu

Sentința civilă No. 126

Chemare în judecată. — Reclamant. — Intimat. — Cine dirige acțiunea.— Dacă judecata trebuie să țină seamă de declarațiunea reclamantului care arată care este persoana cu care a înțeles să se judece.— Dacă o dată

stabilită judecătorește, în mod definitiv, această persoană, reclamantul mai poate să-și schimbe mărturisirea.—Dacă prima mărturisire îi este opozabilă.—Autoritatea lucrului judecat. — Contestație.

1. O parte în instanță, când se judecă cu altă parte, fie-care din ele sunt reprezentate prin persoane reale, și reclamantul este partea care dirige acțiunea și este în măsură să arate persoana cu care înțelege și voeste să se judece, iar instanța de judecată nu poate să nu țină seamă de arătările făcute în această privință de reclamant, și deci nu poate impune unui reclamant să se judece cu o persoană cu care nu are nici un raport juridic.

Când un reclamant declară în instanță în fața unui intimat ce se prezintă că nu cu acesta a înțeles a se judeca, de și acel intimat declară că el este una și aceeași persoană cu aceea ce a fost chemată în judecată, și se stabilește judecătorește, în mod definitiv, că acest intimat nu este cel chemat în judecată de reclamant, acest reclamant numai poate face în urmă, când cel condamnat face contestație, mărturisire că cel chemat în judecată și cu cel ce s'a prezentat în instanță este una și aceeași persoană, căci unei părți, care a făcut o mărturisire în justiție, nu-i mai este permis să o schimbe după interesul ce ar avea, de oare ce prima mărturisire îi este opozabilă, și dacă judecata ar ține seamă de aceasta a doua mărturisire, s'ar viola autoritatea lucrului judecat.

S'a au ascultat: d. avocat C. T. Georgescu, din partea contestatorului Ion Camilescu, în susținerea contestației, precum și d. avocat Iosef Igiroșeanu, din partea intimatului Constantin Marinescu, în combateri.

Tribunalul,

În urma unei divergențe ivite între d. membru de ședință I. Crasan, și între d. suplininte Al. Anastasiu, completându-se cu d. președinte M. Paraschivescu, a pronunțat, în majoritate, următoarea sentință, redactată de d. membru suplininte Al. Anastasiu:

Deliberând,

Având în vedere contestațiunea făcută de Ion Camilescu din Severin contra executărei îndreptată în contra sa de către Constantin Marinescu, tot din Severin, si efectuată de corpul portăreilor locali, în ziua de 30 Martie a. c.;

Având în vedere susținerile părților;

Având în vedere că din actele din dosar și din debaterile urmate, rezultă că în fapt lucrurile s'aau petrecut ast-fel:

În anul 1895 d. Const. Marinescu cheamă în judecată înaintea judecătoriei de ocol Severin pe Nicu Camilescu pentru plata sumei de 1080 lei; la judecătorie se prezintă Ion Camilescu contestatorul de azi și după mai multe lucrări preparatorii în lipsa lui Camilescu să obține cartea de judecată No. 167/96 în contra acestei cărți de judecată contestatorul sub numele de Ion Camilescu face opoziție, care, prin cartea de judecată No. 442/96 se respinge ca nesusținută; În contra acestei din urmă cărți de judecată Ion Camilescu face apel; În apel intimatul Marinescu ridică incidentul că apelul nefiind făcut de Nicu Camilescu ci de Ion Camilescu o persoană streină, apelul e nul și a cerut respingerea lui; iar Camilescu a declarat că Ion și Nicu Camilescu este una și aceeași persoană care s'a prezentat la judecătorie în prima instanță, cerend să se judece, trib. însă a admis incidentul ridicat de intimatul Marinescu și a declarat nul apelul făcut de Ion Camilescu prin sentința No. 126/98.

În contra acestei sentințe s'a făcut recurs de Camilescu care s'a respins ca nefondat;

Că din toate acestea rezultă că este stabilit judecătorește că contrar afirmațiunilor lui Ion Camilescu contestatorul de azi, Ion și Nicu Camilescu sunt 2 persoane distincte;

Având în vedere că o parte în instanță când se judecă cu altă parte fie-care din ele sunt reprezentate prin persoane reale, că reclamantul este partea care dirige acțiunea, că el este în măsură să arate persoana cu care înțelege și voeste să se judece; că instanța de judecată nu poate să nu țină seamă de arătările făcute în această privință de reclamant, că deci ea nu poate impune unui reclamant să se judece cu o persoană cu care nu are nici un raport juridic;

Considerând că în speță intimatul Marinescu reclamant în instanțele de fond după cum se vede în sentința acestui tribunal secția I No. 126/98 a susținut că dînsul înțelege că se judecă cu Nicu Camilescu iar nu Ion Camilescu care este o persoană streină;

Că tribunalul prin această sentință admitînd incidentul ridicat de Marinescu si declarînd de nul apelul făcut de Ion Camilescu a stabilit că Nicu și Ioan Camilescu sunt două persoane deosebite căci alt-fel de actele făcute sub numele de «Ion Camilescu» s'ar putea prevala și Nicu Camilescu și contrar, că în contra acestei sentințe, făcîndu-se si recurs de Ion Camilescu, care s'a respins, a rămas judecătorește constatat existența a două persoane Ion și Nicu Camilescu;

Având în vedere că unei părți care a făcut o mărturisire în justiție nu-i mai este permis să o schimbe după interesele ce ar avea, de oare-ce prima mărturisire, îi este opozabilă;

Considerând că în instanța de fond Constantin Marinescu a susținut că Ion și Nicu Camilescu sunt două persoane distincte, iar astă-zi în instanță face mărturisire contrarie, că ambele nume represintă numai una și aceeași persoană după cum a mărturisit și mărturisește și contestatorul; că a admite astăzi aceasta, s'ar călca autoritatea lucrului judecat, care rezultă în această privință din sentința tribunalului secția I No. 126/98, apoi am consfinți imoralitatea, de oare-ce am permite unei părți de rea credință să împedice în modul acesta pe altă persoană de a se apăra în fond;

Având în vedere în fine că din actele de stare civilă prezentate de contestator se constată că dînsul se numește Ion Camilescu, și că din procesul-verbal de executare se constată că urmărirea s'a făcut la domiciliul contestatorului Ion Camilescu, însă pe numele de Nicu Camilescu;

Considerând că așa fiind contestațiunea de față găsinduse fondată trib. în majoritate o admite;

Pentru aceste motive trib. admite ca fondată contestațiunea.

(ss) M. Paraschivescu, Al. Anastasiu.

O p i n i e

Noi Ion Crasan, judecător de ședință:

Având în vedere susținerile părților;

Având în vedere că contestatoarele în susținerea contestațiunei sale invoacă că sentința ce se execută este executorie contra lui Nicu Camilescu și dînsul se numește Ion Camilescu;

Având în vedere că din actele prezentate și din sentințele și cărțile de judecată supuse executărei se constată că Ion Camilescu se numește și Nicu Camilescu, că părțile s'a judecat și contestatorul a acceptat chemarea în judecată sub numele de Nicu Camilescu, că de și cu ocasiunea judecăței în apel se constată că contestatorul semnând apelul cu numele de Ion Camilescu tribunalul a respins acest apel ca făcut de o

persoană străină; însă azi în contestațiune tribunalul nu poate pune în discuțiune și a modifica dispozițiunile sentințelor ce se execută a căror cale de reformă sunt stabilite anume de legea de procedură civilă; că întru cât Nicu Camilescu se constată că este tot aceeași persoană cu numele de Ion Camilescu care face și contestațiunea de față rezultă că această contestațiune rămâne nefondată;

Pentru aceste motive sunt de părere a se respinge contestațiunea ca nefondată,

(s) I. Crasan.

JUDECĂTORIA OGOLULUI I, BUCUREȘTI

Audiența de la 26 Aprilie 1900

Ion S. Codreanu cu N. C. Ghindășeanu

Carte de judecată No. 2710

Jurământul decisoriu. — Acceptarea lui. — Retractare. — Termenul de formulare dovedește că a fost acceptat. — (Art. 1214 C. civ. — 246 Pr. civ.).

1. Jurământul decisoriu, odată acceptat nu se mai poate retrage de către cel care l'a deferit de cât cu consimțământul celui care l'a acceptat, art. 1214 C. civ. pentru că jurământul decisoriu fiind o transacție, după ce părțile au consimțit la dânsa, nu se poate sfărâma prin voința numai a uneia din ele.

2. Este acceptare tacită din partea adversarului când judecătorul acordă un termen pentru formulare părții care a deferit jurământul și nu are nevoie judecătorul să treacă în mod expres în jurnalul de ședință că jurământul a fost acceptat; iar la ziua fixată pentru prestare, partea căruia s'a dat termen de formulare numai poate reveni.

Ion S. Codreanu prin petiția reg. la No. 3838 a făcut opozițiune contra Cărții de judecată No. 5730/99 dată în proces cu N. C. Ghindășeanu.

S'a fixat termen și după două amânări cari au avut loc din cauza defendorului care tindea să dovedească că între dânsul și reclamant există proces la tribunal și în care reclamantul a deferit jurământ defendorului, la 26 Aprilie/900 s'a prezentat reclamantul și oponentul.

Reclamantul cere revenirea asupra jurnalului prin care s'a admis jurământul și zice că pe baza chitanței de 800 lei să i se admită acțiunea pentru că această afacere e cu totul alta de cât cea de la tribunal.

Defendorul susține că o dată jurământul deferit fiind acceptat, nu mai poate fi retras.

Reclamantul susține ca jurământul ne fiind formulat poate fi retras.

Judecata,

Asupra cererii de revenire asupra jurământului;

Având în vedere că jurământul o dată deferit, și defend. nefăcând nici o obiecțiune, la acceptat în mod tacit;

Că așa fiind, el nu mai poate fi retras.

Respinge cererea de revenire.

Reclamantul ceru respingerea opozițiunii, defendorul ceru admiterea opoziției și respingerea acțiunii.

Judecata,

Având în vedere acțiunea de față și opoziția;

Având în vedere că reclamantul în instanță ne mai servindu-se de jurământul ce deferise oponentului nu aduce nici o probă în sprijinul acțiunii sale;

Că așa fiind acțiunea sa este nefondată și deci prin consecința cată a se admite opoziția și respinge acțiunea.

Pentru aceste motive, în numele legii;

Admite opoziția. Reformează în totul cartea de judecată No. 5730/99 în consecință respinge ca nefondată acțiunea intentată de N. C. Ghindășeanu contra lui Ion S. Codreanu.

p. Judecător (s) N. Hiotu.

gref. G. Drok Barcianu.

JUDECĂTORIA OGOLULUI IV BUCUREȘTI

Audiența de la 11 Mai 1900

Banca Generală Română cu Sc. Poenaru și Bernad & C-nie.

Carte de judecată No. 1964

Acțiune cambială. — Drept de opoziție. — Aplicarea art. 151 Pr. civ. — (Art. 349 C. com.).

După noul articol 349 C. com. ne existând drept de opoziție în materie cambială, numai este loc nici la aplicarea art. 151 Pr. civ.

Astăzi fiind la ordinea zilei cercetarea acțiunii intentată de Banca generală Română contra lui Sc. Poenaru și Bernad & C-nie spre a fi obligați solidar la plata sumei de lei 150 cu o cambie protestată.

La apelul nominal s'a presertat recl. prin d-l avocat St. Darie și defendorul Sc. Poenaru prin d-l avocat Al. Iacobescu declarat — lipsă Bernad & C-nie citat.

D-l Darie arată că este loc la apl. art. 151 Pr. civ.

D-l Iacobescu susține că în materie cambială nu există dreptul de opoziție, ca atare nici apl. art. 151 Pr. civ. nu poate avea loc, cere declinare de competență că nici o parte nu aparține de această judecătorie.

D. Darie cere respingerea incidentului.

Judecata,

Asupra incidentelor ridicate.

Având în vedere susținerile părților.

Având în vedere că prin acțiune, sunt acționați în judecată de defendori, Sc. Poenaru și Bernad & C-nie din care azi la apelul nominal se prezintă numai unul din părți — deci ar fi loc a se aplica art. 151 Pr. civ.

Considerând însă că după disp. art. 349 Cod. com. modificat în materie cambială, cum este în specie defendorilor nu le este deschisă altă cale, de cât aceia a apelului, și întru, cât, drept de opoziție, nu au numai poate fi loc loc la apl. art. 151 Pr. civ. care nu poate fi aplicabil de cât acolo unde dreptul de opoziție există.

Având în vedere cererea d-lui avocat M. Iacobescu reprezentantul defendorului Poenaru în numele căruia cere declinarea competenței rationae loci, întru cât nici unul din defendori, nu aparțin jurisdicțiunii acestei judecătorii, cât și însuși reclamant.

Vézând și disp. art. 889 C. com. și 77 leg. jud. de Ocoale.

Pentru aceste motive, în numele legii hotărăște:

Admite incidentul, Declină competența de a judeca acțiunea intentată de Banca Generală Română contra d-lui Sc. Poenaru și Bernad & C-nie.

p. judecător (s) B. Cantargieff

grefier (s) Crist, Ionescu

JURISPRUDENȚĂ STRĂINĂ

TRIBUNALUL CIVIL DIN GEX

Audiența de la 18 Maiu 1899

Președenția D-lui LENOIR, Președinte

Moștenitorii G... contra lui Deborne

Putere părintească. — Administrație legală. — Imprimut. — Nulitate. — Acțiune de în rem verso. — Gestiune de afaceri. — Art. 1375 C. C. (991 C. rom.).

Tatăl, în calitatea sa de administrator legal, nu poate singur contracta un împrumut pentru fiul său minor.

Asemenea act nu poate avea loc de cât cu autorisația justiției.

Fiul este însă, cu toate acestea, chiar în lipsa unei asemenea autorizațiuni, obligat a restitui sumele care'i au folosit, și aceasta în baza principiului că nimenea nu se poate înavui în dauna altuia. Fiul a căruia afaceri au fost bine administrate, este, în asemenea caz, obligat a îndeplini obligațiile suscrise în numele său.

Tribunalul,

Considerând că, prin actul autentic din 8 Iulie 1887, d. D... lucrând în calitate de administrator legal al bunurilor copiilor săi minori, s'a obligat a plăti d-lui P. G... suma de 7800 lei cu titlu de împrumut; că această sumă era menită a stinge partea din datoriile ce incumba minorului în succesiunea lui A. D... a căruia legatar el era pentru jumătate; — Considerând că, prin actul din 8 Decembrie 1887, numitul părinte s'a obligat a plăti lui G... în numele fiului său minor, suma de 1000 lei împrumutată în scopul de a face reparații la imobilele ce minorul a găsit în succesiunea lui A. D...; — Considerând ca chemat în judecată pentru plata acestor obligațiuni, minorul D..., astăzi major, se opune la plată sub cuvânt că aceste împrumuturi n'ar fi fost precedate de formele protectrice edictate de lege în interesul minorilor; — Considerând, în drept, că, cu ocasiunea art. 389 C. C. (343 C. rom.), înlăturându-se o dispoziție care avea de scop de a supune administrația legală a tatălui regulilor tutelei, redactorii Codului civil au manifestat în mod clar că acest text este suficient prin el însuși; — Că, în lipsa unei dispozițiuni speciale, trebuie să căutăm numai în art. 389 C. C. întinderea puterilor tatălui administrator legal; că acest text mărginește rolul său la acel de simplu *administrator*; că de aci ar părea să rezulte că el poate să îndeplinească numai actele de *administrație*, nu însă și acele de *dispoziție*; — Considerând însă că această soluție nu se potrivește nici cu necesitățile practice, nici cu interesul social, care cere ca bunurile să circule din mână în mână; că suplinind tăcerea legii, trebuie să decidem că tatăl va putea, cu autorizarea justiției, să severssească în mod valid actele care întrec puterile unui administrator; — Considerând că împrumutul prin esența sa este un act de dispoziție; că împrumuturile din 8 Iulie și 8 Decembrie urmează a fi anulate, întru cât ele au fost contractate fără autorizarea justiției; — Considerând însă că nimeni nu se poate înbogați în detrimentul altuia; că D... fiul, trebuie să restituiească moștenitorilor G... sumele care'i au profitat direct; — Considerând că D..., tatăl, a contractat împrumuturile de mai sus în numele fiului său minor, ear nu în numele său personal; că, în urma anulării acestor împrumuturi, el are în realitate calitatea

unui gerant de afaceri și că fiul trebuie, conform art. 1375 (991 C. român) și în măsura în care afacerile sale au fost bine administrate, să îndeplinească obligațiile contractate de tatăl său în numele lui; — Considerând deci, ca D... fiul, nu poate să pretindă astăzi că obligațiile contractate de tatăl său, nu'i sunt opozabile; că, în realitate, reclamantii nu pot exercita acțiunea lor de cât în contra acestui din urmă, fiindcă tatăl nu s'a obligat personal; — Considerând, în fine, că dacă D... fiul, s'a socotit cu tatăl său, în urma majorității sale, plătindu'i în mod sincer sumele împrumutate de la G..., el a făcut o plată nevalidă și este expus a plăti de al doilea; — Considerând, în ceia-ce privește împrumutul din 8 Iulie 1887, că se stabilește că produsul lui a fost întrebuințat, până la concurența sumei de 7367 lei 50 bani, la achitarea datoriilor care incumbau minorului D... în succesiunea lui A. D...; — Că este just, de asemenea, de a se pune în sarcina minorului dobânda acestei sume cu începere de la 15 Noembrie 1890, când minorul a atins vârsta de opt-spre-zece ani și a putut să se folosească personal de veniturile moștenirii lui A. D... (art. 384 C. C.) (1).

Pentru aceste motive,

Hotărăște: Anulează, ca neautorizate de justiție, împrumuturile din 8 Iulie 1887; condamnă însă pe D... fiul, să plătească moștenitorilor G... sumele împrumutate până la concurența folosului ce se constată că el a tras din ele, etc.

(Din Pand. Périod. 1900, partea II, p. 17 urm.).

Observațiune. — Care sunt limitele puterilor tatălui ca mandatar legal și administrator al bunurilor copiilor săi?

Legea noastră, ca și cea franceză, păstrează cea mai adâncă tăcere în această privință. Codul italian (art. 224, § 2) mărginește însă puterile administrațiunei legale la actele de o pură administrație, nepermițând actele de dispoziție de cât la caz de un folos învederat pentru copil, și numai cu învoirea tribunalului, *se non per cause di necessità o di utilità evidente del figlio stesso e mediante l'autorizzazione del tribunale civile*; ear Codul olandez prevede că tatăl nu va putea dispune de bunurile copiilor săi minori, de cât conformându-se regulilor privitoare la tutelă, adică cu autorizarea sfatului de familie și a tribunalului (art. 364) (2), ceea-ce este contrar principiilor admise de legea noastră, care, cu dreptsa fără drept, are mai multă încredere în tată de cât în un epitrop. În Ante-proiectul de revizuire a Codului belgian, elaborat de Laurent, actele de

(1) După art. 384 din C. fr., usufructul legal al averii copilului minor se cuvine părintelui până la *opt-spre-zece ani*, pe când, după textul nostru (art. 338), usufructul legal nu încetează de cât la 20 de ani. În Codul german, usufructul legal încetează la majoritatea copilului (art. 1649).

(2) «În privința actelor juridice ce tatăl poate să facă în numele copilului, dice art. 1643 din noul Cod german, el va trebui să aibă aprobarea tribunalului tutelei (*Vormundschaftsgericht*), în toate cazurile în care și epitropul are nevoie de această aprobare». Cpr. E. Barre, *Bürgerliches Gesetzbuch und Code civil, vergleichende Darstellung des deutschen und französischen bürgerlichen Gesetzbuchs*, § 149, p. 225 urm.

dispoziție sunt supuse numai încuviințării tribunalului (art. 365).

Ce trebuie să decidem în legislația noastră? Un punct asupra căruia toți autorii sunt de acord este că tatăl sau mama (în casurile în care ea înlocuiește pe tată) au capacitatea de a face singuri toate actele pe care și epitropul le poate face singur, pentru că ei nu sunt supuși la privigherea consiliului de familie și a tribunalului. Ast-fel sunt actele de administrație (art. 343, 390, 1536), precum ar fi arendarea imobilelor copilului pe un period cel mult de cinci ani (art. 427, 1268, 1269, 1419), facerea de reparațiuni la acele imobile, exercitarea acțiunilor posesorii, întreruperea unei prescripțiuni și îndeplinirea orî cărui act care ar avea de obiect conservarea drepturilor copilului, etc.

Tatăl n'ar putea însă singur să vîndă averea mișcătoare a copilului său, potrivit art. 396 C. C., pentru că aceasta ar fi un act de dispoziție, care ar întrece puterile unui simplu administrator (art. 1536).

În cît privește actele pe care epitropul le poate face cu autorizarea sfatului de familie, trebuie să decidem de asemenea că ast-fel de acte intră în limitele administrațiunei legale, numai întru atîta întru cît ele nu implică un act de dispoziție, și aceasta tot în temeiul principiului mai sus admis că tatăl nu este, în timpul căsătoriei, de cît un administrator.

Astfel, pe cînd epitropul nu poate primi o donațiune de cît cu învoirea sfatului de familie (art. 407), tatăl din contra o va putea primi fără intervențiunea nimănuî, legea fiind formală în această privință (art. 815).

Tatăl va putea, de asemenea, să primească singur o moștenire în numele copilului său, căci acceptațiunea neputînd să aibă loc de cît sub beneficiu de inventar (art. 405 și 687), copilul nu va suferi nici o daună din această cauză.

Tatăl nu va putea însă să renunțe singur la o moștenire deschisă în favoarea copilului său, pentru că a renunța este a înstrăina. (Cpr. art. 1643 C. german).

Tatăl va putea să răspundă singur la o cerere de împărțeală pornită în contra copilului, și chiar să provoace o asemenea cerere în numele copilului (art. 409), căci a împărți nu este a înstrăina.

Epitropul, fie chiar tatăl sau mamă, nu poate înstrăina nici direct, nici indirect, averea nemișcătoare a nevîrsnicului de cît pentru o cauză de mare nevoie sau de un folos învederat, și încă și în asemenea cazuri excepționale, înstrăinarea trebuie să fie încuviințată de consiliul de familie și de tribunal (art. 401, 402). Ce trebuie să decidem în

privința administrațiunei legale? Mai întîi de toate, credem că nu poate să fie vorba în specie de intervenția sfatului de familie, asemenea sfat ne avînd ființă în timpul căsătoriei. Tribunalele pot ele însă să autorise pe administratorul legal a înstrăina sau a ipoteca averea nemișcătoare a copilului? După rigoarea principiilor și lacuna regretabilă ce există în lege, ar trebui să se decidă că bunurile copilului sunt inalienabile în tot timpul administrațiunei legale, căci judecătorii nu se pot întemeia nici pe un text de lege pentru a încuviința un act de înstrăinare din partea unui simplu administrator.

Copilul pus sub autoritatea părintească putînd însă să aibă un interes învederat la înstrăinarea sau ipotecarea averei sale, ca și minorul care s'ar afla sub tutelă, și tatăl, în calitatea sa de administrator legal, avînd drepturi mai întinse de cît epitropul, unii tind a admite că tatăl, în calitatea sa de administrator legal poate înstrăina sau ipoteca imobilele copilului său cu învoirea justiției, soluțiunea pe care tribunalul din Gex a aplicat-o cu drept cuvînt și la un simplu imprumut, pentru că imprumutul este un act de înstrăinare. Alții, pe lângă autorizarea justiției mai cer încă și încuviințarea unui consiliu de familie special. În fine, după Zachariae, puterile tatălui fiind nelimitate, el ar fi scutit chiar de încuviințarea justiției, părere care, în orî ce caz, este inadmisibilă, pentru că tatăl avînd de la lege numai mandat de a administra, este incapabil de a înstrăina (art. 1536).

Toate aceste neînțelegeri provin din laconismul art. 343, care singur se ocupă despre administrația legală.

Pentru a îndrepta acest rău, care există și în Francia, art. 389 din Codul francez fiind identic cu al nostru, Camera franceză a fost sesizată încă de la 1881 de un proiect de lege, care împuternicea pe tribunal de a autorisa în camera de consiliu actele de înstrăinare din partea tatălui și de a i lua administrația ce i conferă legea, după cererea rudelor minorului sau a Ministerului public, pentru purtări răle în deobște cunoscute, incapacitate sau rea credință⁽³⁾; însă din nenorocire, acest proiect, care ocrotea întru cît-va drepturile minorilor, a rămas în cartoane. Pe semne că, în Francia, se petrec aceleași lucruri ca și la noi, și că politica pe care o fac și cei mari și cei mici împedică pe legiuitor de a se gândi la interesele cele mai vitale ale țării!

D. Alexandresco

(3) Vezi acest proiect, în documentele parlamentare ale Camerei deputaților: *Monitor Oficial* din 1881, p. 1834. Cpr. Beudant, *Cours de droit civil français*, t. II, p. 378, nota 1.